

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרָשַׁת בְּמִדְבָּר

ד' סיון תשפ"א

הפטרה: והיה מספר

יציאת שבת ר"ת 20:56

מח' לעומר – אבות פרק ו'

יום ראשון בערב ערב חג שבועות

אין אומרים צדקתך

ברכת לבנה החל מיום שלישי

גיליון 619

יציאת השבת:

20:14

ירושלים: 20:10

כניסת השבת:

19:00

ירושלים: 18:53

נְעִשָּׂה וְנִשְׁמָע!

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

מדוע ניתנה התורה לעם ישראל דוקא? האם ליתר אומות העולם לא מגיע? מסתבר שהבורא שאל גם אומות אחרות וכך מסופר: אמר ריש לקיש: מהו שנאמר 'יְהִי עָרֵב וְיִהְיֶה בְּקֶרֶב יוֹם הַשְּׁשִׁי' - ה"א יתרה למה לי? מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשי בראשית ואמר להם: אם ישראל מקבלים התורה - אתם מתקיימים, ואם לאו - אני מחזיר אתכם לתהו ובהו: 'וְאָמַר, ה' מְסִינִי בָּא וְגו' - כשנגלה המקום ליתן תורה לישראל, לא על ישראל בלבד נגלה, אלא על כל האומות: בתחילה הלך אצל בני עשו, ואמר להם: מקבלים אתם את התורה? אמרו לו, מה כתוב בה? אמר להם: לא תרצח, אמרו לפניו: רבונו של עולם, כל עצמו של אותו אביהם - רוצח הוא, שנאמר: 'וְהָיִים יְדֵי עֶשָׂו, וְלֹא הִבְטִיחוּ אֲבִיו אֵלָּא עַל הַחֶרֶב' - 'וְעַל חֶרְבְּךָ תִּתְּנָה' - אין אני יכולים לקבל את התורה!

הלך לו אצל בני עמון ומואב ואמר להם: מקבלים אתם את התורה? אמרו לו, מה כתוב בה? - לא תנאף, אמרו לפניו: רבונו של עולם, כל עצמם של אותם האנשים אינם באים אלא מניאוף - 'וְתִתְּרִין שְׁתֵּי בָנוֹת לוֹט מִבְּיָהוֹן' - אין אני יכולים לקבל את התורה! הלך לו אצל בני ישמעאל, אמר להם: מקבלים אתם את התורה? אמרו לו: מה כתוב בה? - לא תגנוב. אמרו לפניו, רבונו של עולם, כל עצמם של אותם האנשים אינם חיים אל מן הגנבה ומן הגל - 'וְהָיָה יְהִיָּה פְּרָא אֶדָם יָדוֹ בְּכַל, וְיָד כַּל בּוֹ' - אין אני יכולים לקבל את התורה!

לא היתה אומה באומות שלא הלך ודבר ודפק על פתחה, אם ירצו ויקבלו את התורה. ואחר כך בא לו אצל ישראל - אמרו לו: נְעִשָּׂה וְנִשְׁמָע! זהו שנאמר: ה' מְסִינִי בָּא, וְנִרְצָה מִשְׁעִיר לְמוֹ, הוֹפִיעַ מִהָר פֶּאֶרְן וְאֶתְהָ מִרְבֶּבֶת קָדִישׁ, מִיָּמִינוֹ אֵשׁ דֶּת לְמוֹ. גם כיום צריך לדעת כל יהודי באשר הוא, כי התורה מותאמת לו ומוטל עליו לקיימה. ומעל לכל יש לדעת, כי האחדות והחיבור בין כל היהודים היוו את הבסיס לקבלת התורה אז, והם יהיו את הבסיס לגאולה השלימה שתהיה בקרוב בימנו, אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנזקקים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוריק. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריא מספר חשבון: 123459

חג השבועות ומנהגיו

בששה בסיון חל יום חג השבועות לאחר ימי ספירת העומר שנמשכו ארבעים ותשעה ימים, שהם שבעה שבועות, ולכן נקרא חג השבועות. ואמרו חז"ל: למה תלה הכתוב יום חג שבועות בספירה, מה שאין כן בשאר מועדות, לפי שכאשר נתבשרו ישראל לצאת ממצרים נתבשרו שהם עתידים לקבל התורה לסוף חמישים יום ליציאתם, שנאמר בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, נ' יתרה של "תעבדון" במקום תעבדו, לרמז שמקץ נ' יום לצאתם יקבלו התורה בהר חורב, ובצאת ישראל ממצרים מרוב חיבה היו מונים בכל יום ויום: הרי עבר יום אחד, הרי עברו שני ימים, וכן הלאה, מפני שהיה נראה להם כזמן ארוך מתוך חיבתם הגדולה, והיו מצפים ומייחלים לקבלת התורה, לכך נקבעה הספירה לדורות.

נוהגים לאכול מאכלי חלב בחג השבועות, וכן יש נוהגים לאכול דבש וחלב, לרמז על מתן תורתנו שנמשלה לדבש וחלב. ויש נותנים טעם למנהג מאכלי חלב בחג השבועות, מפני שבעשרת הדברות נתגלו לאבותינו כל מצוות התורה, וכשירדו מההר אל בתיהם לא מצאו מה לאכול תיכף, זולת מאכלי חלב, כי לבשר היו צריכים הכנה רבה, שחיטה בסכין בדוק, ניקור החלב והגיד, מליחה והדחה, ובישול בכלים חדשים. ולכן היו זקוקים למאכלי חלב, ואנו עושים זכר לזה, וצריכים להזהר שלא לאכול מאכלי חלב אחר בשר כי אם כעבור שש שעות. ומנהגינו לאכול תחלה מאכלי חלב, ואחר קינוח והדחה אוכלים מאכלי בשר.

בחג השבועות נוהגים גם לקשט את בית הכנסת והבית בירק ובפרחים, כדי שיזכירו שבעצרת נדונין על פירות האילן ויתפללו עליהם (מג"א סי' תצ"ד ה' וחק יעקב ס"ק ז). ונוהגין לשטוח עשבים בבית הכנסת ותוחבים עשבים בבית תחת הקורה, לזכר שבמתן תורה היו על ההר מלא עשבים, או סביבו, שנאמר גם הצאן והבקר אל ירעו וגו', משמע שהיה שם מרעה.

נוהגים גם לקרוא את כל ספר התהילים בחג השבועות, מכיוון שדוד המלך ע"ה, שחיבר את ספר התהילים נפטר בחג השבועות, שזכותו של דוד המלך תגן בעדנו ובעד כל ישראל.

קריאת מגילת רות - הפוסקים כרמ"א נוהגים לקרוא מגילת רות מתוך מגילת קלף. ויש שנהגו לברך על מקרא מגילה ויש שלא נהגו בכך וכל אחד יעשה כמנהגו. הספרדים נהגו לקרוא מגילת רות מתוך ספר רגיל אחרי האזהרות. ואלה שלמדו בלילה "תיקון ליל שבועות" וקראו בו את מגילת רות אינם חוזרים לקרוא אותה בשחרית, כיוון שקראו אותה בלילה.

הטעמים לקריאת מגילת רות - כמה טעמים לקריאת מגילת רות בשבועות. האחד הוא מפני שכתוב בה תחילת קציר שעורים, ושבועות הוא זמן הקציר. עוד טעם: לפי שאבותינו לא קיבלו את התורה, אלא על ידי מילה וטבילה וקרבן, כמו גר שצריך מילה, טבילה וקרבן. ומגילת רות מספרת על גירותה של רות, ועל כן נהגו לקרוא רות בחג השבועות.

ועוד טעם, כי מגילת רות עניינה הוא גמילות חסדים, והיא מתאימה לתורה שתחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים. עוד טעם, שקוראים את המגילה בגלל שדוד המלך ע"ה נפטר בשבועות. וכל מגילת רות היא ייחוסו של דוד המלך.

ובילקוט הובא "ומה עניין רות אצל עצרת (שבועות). ללמדך שלא נתנה תורה אלא על ידי יסורין ועוני. כלומר, שאם עשירים עוסקים בתורה, יהיו מתגאים, אבל כשהם עניים, הם מתעסקים בה, והם יודעים שהם רעבים ושפלים. ועוד, כי ביום חג השבועות קיבל עם ישראל רות מצוות בנוסף על שבע מצוות בני נח שכבר היו לנו, ובסך הכל קבלנו תרי"ג מצוות.

סדר קידוש ליל חג השבועות

אֱלֹה מוֹעֲדֵי יְדוּד מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְדוּד אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

סִבְרֵי מִרְנָן. ועונים: לְחַיִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְדוּד, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְדוּד, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם, וְרוֹמְמוֹנוּ מִכָּל

לְשׁוֹן, וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְתַתֵּן לָנוּ יְדוּד אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה, מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה,

חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן. אֶת יוֹם חַג הַשְּׁבִיעוּת הַזֶּה. אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ

הַזֶּה. זְמַן מִתֵּן תּוֹרַתְנוּ בְּאַהֲבָה מִקְרָא קֹדֶשׁ, זָכַר לִיצִיאַת מִצְרָיִם: כִּי בָנוּ

בְּחֶרֶת וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים, וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן

הַנִּחֲלָתָנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְדוּד, מִקְדֵּשׁ וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְדוּד, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיָּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה:

יֵשֵׁב וַיִּשְׁתֶּה רַבִּיעִית אוּ מְלֹא לֹגְמִיו, וְלֹא יִבְרַךְ אַחֲרָיו בְּרַכָּה אַחֲרוֹנָה, אִף אִם שְׁתֵּה רַבִּיעִית:

טוֹב לְהִנָּחֵל שֶׁהַבָּנִים יִנְשְׁקוּ יְדֵי הוֹרֵיהֶם, וְשֶׁהָאֵב יִנַּח יָדוֹ עַל רִאשָׁם וַיְבָרְכֵם:

חַג הַשְּׁבִיעוּת בְּיוֹם רִאשׁוֹן בַּעֲרֵב. כְּנִסַּת הַחַג: 19:02 יְצִיאַת הַחַג: 20:15

קְרִיאָה בַּתּוֹרָה: חֲמִישֶׁה עוֹלִים, בְּסֵפֶר שְׁמוֹת פָּרַשַׁת יִתְרוֹ: בַּחוּדֵשׁ הַשְּׁלִישִׁי.

וְהַמִּפְטִיר עוֹלָה לְסֵפֶר שְׁנִי, וְקוֹרֵא בְּפָרַשַׁת פִּנְחָס.

הַהִפְטָרָה בְּנִבְיָא יְחֻזְקָא א': וַיְהִי בְשָׁלוֹשִׁים.

סדר קידוש לבוקר חג השבועות

אֱלֹה מוֹעֲדֵי יְדוּד מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְדוּד אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

סִבְרֵי מִרְנָן. ועונים: לְחַיִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְדוּד, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

מהלכות חג השבועות

א. פשט המנהג להיות ניעורים בליל חג השבועות ולעסוק בתורה, עד עלות השחר. והטעם למנהג זה בליל חג השבועות, לפי שבשעת קבלת התורה היו ישראל נרדמים כל הלילה. והוצרך הקב"ה להעירם משנתם על ידי קולות וברקים שהיו לפני מעמד הר סיני. ולכן צריכים לתקן הדבר על ידי שנעסוק בתורה כל הלילה. ואין מנהג זה אלא לאנשים ולא לנשים.

ב. נכון לחוש לדברי רבותינו המקובלים, וללמוד בליל שבועות את התיקון שנדפס בספר קריא מועד בחבורה, ולהעדיף סדר לימוד זה על פני לימוד בתלמוד ובפוסקים. ומכל מקום בני ישיבות שחשקה נפשם לעסוק בגמרא בלילה הזה בשקידה ובהתמדה, אין למחות בידם, שיש להם על מה שיסמוכו. יש שנהגו ללמוד בספר המצוות להרמב"ם. ואם רוב הציבור קוראים התיקון אין ראוי ליחידים לפרוש מהם.

ג. יש להזהר מלדבר דברים בטלים בלילה הזה, ולא יאבד זמן יקר זה בשיחה בטילה. ויושב בטל כישן דמי. ועל פי הקבלה אין לקרות משנה בלילה זו. ולפני נקודת חצות הלילה יש לקרות קריאת שמע, בפרט לאלה שהתפללו ערבית מבעוד יום. טוב ונכון לבאר לקהל דברי הגמרא והמדרש ותר"ג מצות, דבר דבור על אופניו, בדברי אגדה המושכים את הלב, כדי שלא יבואו להתנמנם.

ד. אין לברך ברכות התורה אלא עד עלות השחר. שהוא שבעים ושנים דקות קודם הנץ. מנהג הספרדים שגם הניעורים בלילי שבועות מברכים ברכות התורה. וכן המנהג לברך כל ברכות השחר, חוץ מברכת על נטילת ידים ואשר יצר. ואם הוצרך לנקיזו מברך אשר יצר. לפי לדעת המשנה ברורה מי שלא ישן בלילה מברך כל ברכות השחר חוץ מברכות התורה, ברכת "אלוהי נשמה" וברכת "המעביר חבלי שינה" שיש לגביהם ספק. ועדיף שיכוון לצאת בברכת אדם שישן או ספרדי.

ה. יתגבר כארי בשחרית לבל יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה, שלא יצא שכרו בהפסדו אם יישן בשעת קריאת שמע ותפלה. וכן יזהר בשעת קריאת התורה, שהיא פרשת עשרת הדברות, לבל תחטפנו שינה, וכבר אמרו חז"ל: אמר הקב"ה לישראל, בני היו קוראים פרשת עשרת הדברות בכל שנה ושנה בחג השבועות, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה.

ו. ישתדל לחדש איזה חידוש בתורה בביאור דברי הראשונים, והוא סימן טוב להתחיל לחדש ביום מתן תורה לכל השנה. ואם אינו בר הכי, ישתדל לשמוע חידוש שלא ידע קודם. ויש להזהיר את ההמון שלא יעבירו את היום בשינה, ויקבעו זמן ללמוד גם ביו"ט עצמו, אחר שינוחו מהלימוד של הלילה.

ז. אין אומרים תחנון מיום ר"ח סיון ועד ח' בו, ומנהג הספרדים שלא לומר תחנון ונפילת אפים, ומזמור יענך ה' ביום צרה, ומזמור תפלה לדוד, עד יום י"ג סיון. [ילקוט יוסף לראש"ל צ' הגר" יוסף שליט"א]

לעילוי נשמות אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

ל**ספואת**: אברהם ולאח ציטרון, שרה בת שמחה, ציפורה ויהושע לוי. ביבה אלימלך. ישי הלוי. עור בן עישה. תקוה בת שויה. אלנה בת גאן. אסנת בת רבבה. מול בת ענלה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולמנה. הראל בן אביעל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת ווהרה. מיטל מוריה אדרי. יוסף בן מיכל. שמעון אהולא. יצחק דרעי ח"ו. **להחזרת נעדר צה"ל ושבייו ובהם**: אורון שאול, הדר גולדן, גיא חבר, רון ארד, יהודה כין, צבי פלדמן. **לעילוי נשמות**: הגר"ע יוסף זצוק"ל. הגר"ט אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן. יונה יונה. סופר מנחם. יעקב בנציון. מוקים חיים דרעי. הרב אברהם צוקרמן. נדיר נחום. ישראל אברהם נתן. שלמה בן מרים. יצחק ועמרם אטיאם. אורן מועלם. אליהו מויטו. דוד גרוסברג. עמוס דמרי. רוי שלמה. סימנטוב משה יהודה. יצחק זק בן סוליקה. נעים משה. אהרן מורחי. יצחק ושמחה אילון. נסים וסוליקה שושן. נדירה שמעון. יפה זגורי. ליטל שבת. חנה יעקבי. אסתר חדר. אסתר בת תורא. אליהו בת פריחה. מרים קדושה. תירצה ויגדון. אסתר וענבר נחום. דן ונועה זורע. דניאל אלמליח. יצחק ולאח אסתר. אליהו אדרי. עזיה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. יונה שרעבי. מרים יהודה. שמואל למסטר. נעימה בת מל'ה. עליזה מועלם. עליזה כהן. שרה אוליאל. אברהם אדרי. יוסף אלקובי. מיכאל וקנין. חסיבה ששפוטט. עישה דהן. ברכה סופר. כמיסה דירי. כמישה כהן. אלס טובול. מרים בן רחל. אילה שחר ז"ל.

ול**ע' הנספים בשואה ובהם**: אלכסנדר שנדר, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וצ'צ'יליה צילה לבית משפחת ציטרון ח"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה